

Vår ref: /2021 FOH

Deres ref.: 21/3031

Oslo, 12.11.2021

Høringssvar – forslag til endringer i forskrift til lov om statens ansatte

Vi viser til høring fra Kommunal- og moderniseringsdepartement datert 12. august 2021 med høringsfrist 12. november 2021. Høringsforslaget innebærer innføring av to bestemmelser som gir grunnlag for unntak fra kravet om offentlig utlysning av ledige stilling i staten.

LO Stats vurdering av forslaget om unntak fra utlysning ved overgang fra midlertidig til fast tilsetting

Kvalifikasjonsprinsippet er viktig for å ivareta offentlige tjenester av høy kvalitet og å sikre tillit til forvaltningen. Slik LO Stat ser det er det nettopp den åpne og brede konkurransen kravet om utlysningen skal ivareta. Departementet legger til grunn at den som er midlertidig ansatt må ha gjennomgått en prosess med offentlig utlysning og at denne utlysningen må ha innhold opplysninger om at stillingen kan gjøres om fra midlertidig til fast stilling for at arbeidsgiver skal kunne omgjøre stillingen til en fast stilling. Etter LO Stats oppfatning er ikke dette nok for å ivareta kvalifikasjonsprinsippet.

Om en stilling er utlyst som fast eller midlertidig vil kunne ha stor betydning for hvem som velger å søke på stillingen og dermed rekrutteringsgrunnlaget. Å være midlertidig ansatt er for mange forbundet med risiko og uforutsigbarhet, herunder blant annet utfordringer i møte med finansieringsinstitusjoner. LO Stat deler dermed ikke Departementets vurdering av at kvalifikasjonsprinsippet er tilstrekkelig ivaretatt med offentlig utlysning av den midlertidige stillingen.

Det understrekes i høringsnotatet at et slikt unntak hverken skal være en plikt for arbeidsgiver eller en rettighet for den midlertidig ansatte. Forslaget vil dermed også utvilsomt innebære en styrking av arbeidsgivers styringsrett.

Departementet peker i høringsnotatet på at «Arbeidsgivarane har gitt inntrykk av at kravet om utlysning er for strengt på visse område» som begrunnelse for den foreslåtte endringen. LO Stat savner imidlertid en grundigere analyse av behovet og omfanget. Det er forskjell på en svekkelse av kvalifikasjonsprinsippet for et lite antall tilsetninger og for et stort antall tilsetninger.

I punkt 3.1 i høringsnotatet pekes det på at krav om offentlig utlysning av faste stillinger kan føre til skinnprosesser der arbeidsgiver tilpasser kvalifikasjonskravene til en som allerede er midlertidig tilsatt i virksomheten. Dersom statlige arbeidsgivere omgår de lovpålagte kravene på en slik måte, kan ikke dette være et tungtveiende argument for å endre kravene. Denne

LO Stat
Møllergata 10
0179 Oslo
Tlf: 23068300
E-post: lostat@lostat.no

problemstillingen løses på en annen måte, for eksempel ved at flere stillinger utlyses som fast stilling i utgangspunktet.

LO Stats vurdering av forslaget om unntak fra utlysning ved tilsetning ved lønnstilskudd

LO Stat deler målsetting om flere personer med svak tilknytting til arbeidsmarkedet skal kunne ansettes i staten. Etter vår oppfatning vil dette best kunne oppnås når ordinære rekrutteringsprosesser er så inkluderende og preget av mangfold at unntaksbestemmelser ikke lenger er nødvendig.

Også dette forslaget innebærer etter LO Stats syn en svekkelse av kvalifikasjonsprinsippet ved at kvalifikasjonsprinsippet ses bort fra ved slike tilsetninger. Men LO Stat er også enige med Departementets vurdering om at forslaget kun vil kunne være gjeldende for en begrenset krets av personer, i tillegg til at det her er snakk om midlertidige tilsetninger. Den samlede svekkelsen av kvalifikasjonsprinsippet må her ses opp mot øvrige hensyn knyttet til inkludering i arbeidslivet.

Siden kvalifikasjonsprinsippet er sentralt for å ivareta offentlige tjenester av høy kvalitet og å sikre tillit til forvaltningen, er ikke dette en lett avveining. LO Stat er heller ikke overbevist av om man vil oppnå de ønskede effektene av et slikt tiltak, men kan allikevel gå inn for tiltaket under forutsetning av at ordningen og unntaket evalueres grundig innen rimelig tid etterkant av en eventuell forskriftsendring.

Konklusjon:

- 1) LO Stat mener at argumentene for forskriftsendring i høringsnotates kap. 3 ikke er tilstrekkelige for å gjennomføre endringen. I hvilket omfang et slikt unntak vil bli brukt synes også uklar. LO Stat er imot forslaget om unntak fra utlysning ved overgang fra midlertidig til fast stilling.
- 2) LO Stat deler intensjonene bak forslaget om unntak fra utlysning ved overgang fra midlertidig til fast stilling. Under forutsetning at bestemmelsen evalueres innen rimelig tid i etterkant, kan LO Stat støtte forslaget.

Avsluttende bemerkninger

LO Stat vil be Regjeringen sette i gang et større lovarbeid og en helhetlig gjennomgang av statsansatteloven. I Hurdalsplattformen varsles en storrengjøring i arbeidslivet, og LO Stat forutsetter at denne også vil inkludere statlig sektor.

Under Stortingets komitebehandling av Lov om statens ansatte m.v. i 2017, innga det som den gangen var opposisjonspartiene merknader som blant annet peker på at lovprosessen ikke var god nok og at forslaget innebar en klar svekkelse av arbeidstakernes rettigheter. LO Stat forventer at Regjeringen nå vil følge opp disse merknadene.

Med hilsen

LO Stat

Finn Olav Haga
Sekretær